

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Dušana Schinzela a soudců Mgr. Petra Mišianika a JUDr. Jiřího Horáka ve věci

žalobkyně: **Nad Bílým Potokem, s.r.o.**, IČO 28299515
sídlem Francouzská 418/82, 602 00 Brno
zastoupená advokátem Mgr. et Mgr. Pavlem Kožínem
sídlem tř. Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno

proti

žalovaným: **1) J.Z.**, narozený dne XXXXX
bytem náměstí XXXXX
2) I.Z., narozená dne XXXXX
bytem XXXXX

o určení vlastnictví,

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov (dále jen „soud prvního stupně“) ze dne 3. 3. 2020, č. j. 24 C 106/2019-103,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích II. a III. **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem soud prvního stupně určil, že žalobkyně je vlastníkem přípojky vody a přípojky splaškové kanalizace na pozemku parc. č. 2425/6 v k. ú. Veverská Bítýška, okres Brno-venkov (výrok I.), zamítl žalobu na určení, že žalobkyně je vlastníkem přípojky elektřiny – nízkého napětí na pozemku parc. č. 2425/6 v k. ú. Veverská Bítýška (výrok II.) a žalovaným uložil povinnost společně a nerozdílně nahradit žalobkyni náklady řízení v částce 9 269 Kč.
2. Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě žalobkyně, kterou domáhala vydání rozhodnutí, jímž by bylo určeno, že je vlastníkem přípojky vody, přípojky splaškové kanalizace a přípojky elektřiny – nízkého napětí, všechny nacházející se na pozemku p.č. 2425/6 v k.ú. Veverská Bítýška. Žalobkyně odůvodnila žalobu tím, že na předmětném pozemku se nachází rodinný dům ve vlastnictví žalovaných, ohledně něhož se u stavebního úřadu vede řízení o dodatečném povolení stavby, které stavební úřad přerušil a účastníky stavebního řízení (žalobkyni a žalované) vyzval k podání žaloby na rozhodnutí o předběžné otázce, tj. žaloby na určení vlastnického práva ke zmíněným přípojkám, přičemž ve stavebním řízení se za vlastníky přípojek považují jak žalobkyně, tak žalovaní. Žalobkyně tvrdila, že vlastníkem přípojek je ona, neboť přípojky vybudovala v průběhu roku 2012 na své náklady.
3. Soud prvního stupně vyšel z toho, že žalobkyně má, s ohledem na přerušování stavebního řízení z důvodu vyřešení předběžné otázky, na požadovaném určení svého vlastnictví naléhavý právní zájem ve smyslu § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Dále soud prvního stupně aplikoval ustanovení § 509 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále

jen „o. z.“), podle něhož inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energetické či jiné vedení nejsou součástí pozemku, proto byt' jsou žalovaní vlastníky předmětného pozemku, neznamená to automaticky, že jsou i vlastníky inženýrských sítí či přípojek k těmto sítím, které se nachází na jejich pozemku. Vlastnické právo k těmto stavbám se je nutno posuzovat samostatně, přičemž vlastníkem těchto staveb (přípojek) je ten, kdo je zhotovil. Ohledně přípojky vodovodu a přípojky kanalizace vzal soud prvního stupně za prokázáno, že je vybudována na své náklady žalobkyně, proto žalobě vyhověl v části, kde se žalobkyně domáhala určení svého vlastnictví k těmto přípojkám (výrok I. rozsudku). Pokud však jde o přípojku elektřiny, žalobu v této části zamítl s odůvodněním, že vlastnické právo žalobkyně k této přípojce nebylo prokázáno (výrok II. rozsudku). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř.

4. Proti rozsudku soudu prvního stupně, a to proti jeho výrokům II. a III., podala žalobkyně odvolání, v němž namítala, že ji soud prvního stupně, v rozporu s § 118a odst. 1 o. s. ř., nepoučil, aby doplnila tvrzení ohledně vlastnického práva k přípojce nízkého napětí, a nepoučil ji, jaké následky v případě nesplnění této výzvy žalobkyni hrozí. Dále žalobkyně namítala, že ji soud prvního stupně, v rozporu s § 118a odst. 3 o. s. ř., nevyzval, aby označila všechny důkazy potřebné k prokázání svého vlastnického práva k přípojce nízkého napětí a nepoučil ji o následcích nesplnění této výzvy. Pokud soud prvního stupně žalobkyni poučil při jednání dne 14. 11. 2019, nešlo o dostatečné poučení. Jelikož tedy žalobkyně nebyla řádně poučena podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., pročez nebyla ve věci úspěšná, předložila s ohledem na ustanovení § 205a písm. d) o. s. ř. „nově“ jako důkaz dvě faktury, z nichž má vyplývat její vlastnické právo přípojce nízkého napětí. Žalobkyně navrhla změnu výroku II. rozsudku soudu prvního stupně tak, že bude určeno její vlastnictví přípojky nízkého napětí.
5. Žalovaní ve vyjádření k odvolání zopakovali skutková tvrzení a námitky, které uvedli v řízení před soudem prvního stupně.
6. Krajský soud v Brně (dále jen „odvolací soud“ - § 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno osobou k tomu oprávněnou (§ 201 o. s. ř.), že směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 a contrario o. s. ř.), a že bylo podáno včas (§ 204 o. s. ř.), v souladu s § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním dotčených výrocích II. a III., řízení jeho vydání předcházející, a bez nařízení jednání [§ 214 odst. 2 písm. d) o. s. ř.] dospěl k závěru, že nejsou dány podmínky pro potvrzení ani změnu napadeného rozsudku.
7. Z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (srov. jeho usnesení ze dne 18. 9. 2019, sp. zn. 22 Cdo 1481/2019) vyplývá, že elektrická přípojka je předmětem vlastnického práva a liniovou stavbou (§ 509 o. z.). Je-li spor o určení vlastnictví, resp. spoluvlastnictví elektrické přípojky, je třeba ji identifikovat vždy parcelami, na kterých leží, a tak, že se popíše, příp. zachytí v plánu, její průběh. Nemá-li žalobce takový plán k dispozici a jeho pořízení by bylo obtížné, pak lze elektrickou přípojku určit parcelami, na kterých leží, a místy, na kterých začíná a končí; k těmto místům viz § 2 a § 45 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“).
8. § 2 odst. 2, písm. a) bod 2 energetického zákona:

Dále se pro účely tohoto zákona rozumí v elektroenergetice

elektrickou přípojkou zařízení, které začíná odbočením od spínacích prvků nebo přípojníc v elektrické stanici a mimo ní odbočením od vedení přenosové nebo distribuční soustavy, a je určeno k připojení odběrného elektrického zařízení,

§ 45 odst. 4 energetického zákona:

Vlastníkem přípojky je ten, kdo uhradil náklady na její zřízení.

§ 45 odst. 8 energetického zákona:

*Elektrická přípojka nízkého napětí **končí** u venkovního vedení hlavní domovní pojistkovou skříní, u kabelového vedení hlavní domovní kabelovou skříní. Tyto skříně jsou součástí přípojky. Hlavní domovní pojistková skříně, popřípadě hlavní domovní kabelová skříně se umísťuje na objektu zákazníka nebo na hranici jeho nemovitosti.*

§ 45 odst. 9 energetického zákona:

*Není-li na nemovitosti zákazníka zřízena hlavní domovní pojistková skříně, **končí** venkovní přípojka nízkého napětí posledním kotevním bodem umístěným na této nemovitosti nebo na svorkách hlavního jističe objektu. Tento kotevní bod je součástí přípojky.*

§ 45 odst. 10 energetického zákona:

*Není-li na nemovitosti zákazníka zřízena hlavní domovní kabelová skříně, **končí** elektrická přípojka nízkého napětí na svorkách hlavního jističe objektu nebo v kabelové skříní uvnitř objektu.*

9. S ohledem na výše uvedené má odvolací soud za to, že žaloba je neurčitá, neboť žalobkyně dostatečně přesně neidentifikovala (nepopsala) předmět řízení, tj. elektrickou přípojku, k níž požaduje určit své vlastnictví.
10. Řádná identifikace elektrické přípojky je o to důležitější, že žalobkyně dost možná za elektrickou přípojku považuje tzv. antoniček, což odvolací soud dovozuje z faktury č. 12 ze dne 6. 12. 2012 (č. l. 114) přiložené k odvolání, jíž žalobkyně hodlá prokázat vlastnictví elektrické přípojky a která byla vystavena za „zhotovení rámu na antoničky včetně montáže“. Tzv. antoniček je však pouze „koncovou“ částí elektrické přípojky směrem k odběrnému elektrickému zařízení zákazníka; terminologií energetického zákona jde o „domovní pojistkovou nebo kabelovou skříně“ (v závislosti na technickém provedení). Celá elektrická přípojka však začíná již odbočením od spínacích prvků nebo přípojníc v elektrické stanici a mimo ní odbočením od vedení přenosové nebo distribuční soustavy, a končí domovní pojistkovou nebo kabelovou skříní (tzv. antoničkem), anebo může končit i na jiných místech, jež jsou uvedeny v § 45 odst. 9 a 10 energetického zákona (opět v závislosti na technickém provedení). Kde elektrická přípojka začíná je tedy pevně stanoveno v § 2 odst. 2 písm. a) bodu 2 energetického zákona, ovšem kde elektrická přípojka končí, to záleží na jejím konkrétním technickém provedení.
11. Žalobkyně tedy bude povinna elektrickou přípojku blíže identifikovat takto:
 - a) parcelou nebo parcelami, na kterých elektrická přípojka leží. Je přitom otázkou, zda na předmětné parcele p.č. 2425/6 v k.ú. Veverská Bítýška neleží pouze tzv. antoniček, ovšem další části elektrické přípojky mohou ležet na jiné parcele či parcelách.
 - b) elektrickou přípojku popíše, příp. zachytí v plánu její průběh. Nebude-li mít žalobkyně takový plán k dispozici a jeho pořízení by bylo obtížné (tvrzení o možnosti disponovat s plánem a obtížnosti jeho pořízení bude na žalobkyni), pak elektrickou přípojku určí parcelami, na kterých přípojka leží, a místy, na kterých elektrická přípojka začíná a končí.
12. Jelikož žalobkyně identifikovala v žalobě elektrickou přípojku nedostatečně, a to pouze tak, že leží na pozemku p.č. 2425/6 v k.ú. Veverská Bítýška, trpí žaloba vadou, pro kterou nelze v řízení pokračovat. To tedy znamená, že napadený výrok II. rozsudku soudu prvního stupně byl vydán v řízení, které bylo postiženo vadou (žaloby), jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava. Odvolací soud proto výrok II. rozsudku soudu prvního stupně (a na něm závislý výrok III. o náhradě nákladů řízení) zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení [§ 219a odst. 1 písm. a), § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.].

13. V dalším průběhu řízení bude soud prvního stupně postupovat podle § 43 odst. 1 o. s. ř., tedy žalobkyni vyzve k doplnění žaloby o přesnější identifikaci elektrické přípojky (viz odst. 6 až 10 odůvodnění tohoto usnesení), k doplnění určí žalobkyni lhůtu, poučí ji, jak je třeba doplnění provést, a poučí ji o následcích nedoplnění požadovaných náležitostí v podobě odmítnutí žaloby.
14. Pokud žalobkyně žalobu doplní v intencích výzvy soudu prvního stupně a v řízení bude možno pokračovat, uvádí odvolací soud k dalšímu postupu soudu prvního stupně následující:
15. Odvolací soud plně souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že žalobkyně má naléhavý právní zájem na určení svého vlastnického práva ve smyslu § 80 o. s. ř., a to s ohledem na přerušení stavebního řízení z důvodu vyřešení vlastnického práva k přípojkám inženýrských sítí (tj. včetně elektrické přípojky) coby předběžné otázky stavebního řízení.
16. Odvolací soud také zcela souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že elektrická přípojka není součástí pozemku, na kterém se nachází, a tudíž se vlastnictví k ní posuzuje samostatně, což plyne i z již citovaného usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, sp. zn. 22 Cdo 1481/2019.
17. Odvolací soud však nesouhlasí s právním východiskem soudu prvního stupně, že vlastníkem elektrické přípojky je ten, kdo ji zhotovil, neboť z ustanovení § 45 odst. 4 energetického zákona jednoznačně plyne, že vlastníkem elektrické přípojky je ten, kdo „uhradil náklady na její zřízení“. Tentýž závěr plyne i z judikatury (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. 22 Cdo 4420/2009).
18. Pokud tedy žalobkyně na základě výzvy soudu prvního stupně podle § 43 o. s. ř. žalobu doplní a v řízení bude možno pokračovat, bude soud prvního stupně postupovat podle § 118a odst. 3 o. s. ř. a žalobkyni vyzve k tomu, aby k prokázání svého tvrzení, že „elektrickou přípojku vybuodovala v průběhu roku 2012 na své náklady“ označila důkazy, a žalobkyni poučí o následcích nesplnění výzvy v podobě neúspěchu ve sporu pro neunesení důkazního břemene. V závislosti na splnění této výzvy ze strany žalobkyně pak soud prvního stupně ve věci opětovně rozhodne, a to buď na základě zjištěného skutkového stavu věci, anebo na základě neunesení důkazního břemene, vycházející přitom z toho, že vlastníkem elektrické přípojky je ten, kdo uhradil náklady na její zřízení.
19. O náhradě nákladů řízení, včetně tohoto odvolacího řízení, rozhodne soud prvního stupně v novém rozhodnutí o věci (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Brno 21. září 2020

JUDr. Dušan Schinzel, v. r.
předseda senátu